

JOZEFS IMBERGS

LŪGSIM DIEVU!

ĢIMENES LŪGŠANU
ROKASGRĀMATA

4. izdevums

Luterisma mantojuma fonds
Rīga, 2010

UDK 243 (035)

Im 210

© Rune Imberg, SE-519 30 Horred, Sweden

© 2010 Luterisma mantojuma fonds, tulkojums latviešu valodā, 4. izdevums

Tulkojums no angļu valodas – Rūta Karma

Literārā redaktore un korektore – Ināra Vilka

Vāka autors – Silvija Pogule

Maketētājs – Juris Uļģis

Gan tiešos citātos, gan netieši lūgšanās izmantots

Bībeles 1965. gada izdevuma revidētais teksts

Izdevējs: Luterisma mantojuma fonds

Reģ. Nr. 50003360631

Volgundes iela 32–104, Rīga, LV 1046

www.lmf.lv; fonds@lmf.lv

Joseph Imberg “Let Us Pray”

Latvian 2000 copies printed March 2010

The translation and publishing of this book

has been made by the Lutheran Heritage Foundation

51474 Romeo Plank Road

Macomb, MI 48042, USA

www.LHFmissions.org

and

Scriptura Evangelical Literature Mission

Sweden

ISBN 978-9984-753-59-1

Iespiests SIA “Jelgavas tipogrāfija”

SATURA RĀDĪTĀJS

I BĪBELE UN MŪSU LŪGŠANAS	5
1. Ko mums nozīmē Dieva vārds?	5
2. Bauslība un Evaņģēlijs Dieva vārdā.	7
3. Dažādi lūgšanas veidi	9
4. Baznīcas gads	15
5. Kā noturēt ģimenes lūgšanas?	23

II ĢIMENES LASĪJUMI AR ĪSĀM LŪGŠANĀM BAZNĪCAS GADA LIELAJOS SVĒTKOS	29
Adventes pirmajā svētdienā	30
Ziemassvētku vakarā	32
Ziemassvētku rītā.	34
Svētā Stefana dienā	36
Vecgada vakarā	38
Jaungada dienā	40
Zvaigznes dienā	42
Kristus priekšastādīšana templī.	44
Pelnu dienā	46
Marijas pasludināšanas dienā	48
Pūpolsvētdienā	50
Lielajā piektdienā.	52
Liieldienās	54
Debesbraukšanas dienā	56
Vasarsvētkos	58
Trīsvienības svētkos.	60
Svētā Jāņa Kristītāja dienā.	62
Svētā Miķeļa un visu eņģeļu dienā	64
Visu svēto dienā	66
Reformācijas dienā	68

III RĪTA UN VAKARA LŪGŠANAS ČETRĀM NEDEĻĀM	71
---	----

IV PAPILDU LŪGŠANAS DAŽOS BAZNĪCAS SVĒTKOS UN LŪGŠANAS ĪPAŠOS GADĪJUMOS	129
Adventes pirmajā svētdienā	130
Ziemassvētku dienā	131
Jaungada dienā	132
Zvaigznes dienā	134
Lielajā piektdienā	136
Liieldienās	138
Vasarsvētkos	140
Trīsvienības svētkos	142
Visu svēto dienā	144
Ceļot jaunu baznīcu	146
Iesvētot jaunu baznīcu	147
Draudzes vai baznīcas gadadienā	148
Kristību gadadienā	149
Iesvētību gadadienā	150
Lūgšana pirms Svētā Vakarēdiena	151
Laulību gadadienā	152
Miršanas gadadienā	153
Slimībā	154
Personiskās bēdās	155
Bada laikos	156
Pēc nelaimes vai katastrofas	157
Visai tautai grūtā un liktenīgā brīdī	158
Lielās vajāšanās	159
V BĪBELES LASĪJUMU TABULAS	161
A. Divi lasījumi dienā	162
B. Viens lasījums dienā	175
VI IKDIENAS LŪGŠANAS	189
VII BĪBELES GRĀMATU NOSAUKUMU SAĪSINĀJUMI	191

BĪBELE UN MŪSU LŪGŠANAS

1. Ko mums nozīmē Dieva vārds?

Saviem mācekļiem Jēzus apsolīja, ka tos vadīs Svētais Gars, mācīdams un atgādinādam visu, ko Viņš tiem bija sacījis, Jņ. 14:26.

Mēs esam cilvēciskas būtnes, tāpēc mums visiem ir vajadzīga Svētā Gara palīdzība. Viņš sniegs šo palīdzību, vadīdams mūs pie Dieva vārda un to izskaidrodams. Dieva vārds sniedz zināšanas par Dievu un rāda pestīšanas ceļu – Jēzu Kristu. Viņš ir teicis: “Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība,” Jņ. 14:6.

Tomēr *vienīgi ar zināšanām par Dievu nepietiek. Mums vajadzīga arī ticība Dievam. Ticība nerodas bez Svētā Gara darbības mūsos. Tā rodas Dieva vārda spēkā.*

Darbodamies mūsos, Svētais Gars vēlas un rosina, lai mēs *lūgtu*. Viņš ir žēlastības un lūgšanas gars, Cah. 12:10. Tāpēc, ja paliekam Dievā, mēs vienmēr esam lūdzēji kristieši. Kristīga dzīve ik dienu izpaužas lūgšanā.

Turpmākajās lappusēs mēs centīsimies paskaidrot, kā tas attiecas uz ģimeni, tās dievbijību un lūgšanām. Kopīgi mēģināsim atklāt, kā Svētais Gars darbojas mūsos ar Dieva vār-

du un kāpēc no mūsu puses ir vajadzīga ticība un lūgšana. Jo tās abas vienmēr ir Svētā Gara darbības rezultāts. Tādēļ apustulis saka: “Staiģājiet Garā,” Gal. 5:16.

Svētie Raksti *ir* Dieva vārds. Labāk tas saprotams tad, ja salīdzinām Dieva vārdu un Jēzu Kristu. Pirms Viņš nāca šai pasaulē, Viņš jau *bija* Mesija (Kristus). Viņš *neķļuva* par Mesiju, kad Viņu par tādu atzina cilvēks. Līdzīgi ir ar Dieva vārdu. Tas *neķļūst* par Dieva vārdu, kad mēs to pieņemam. Tas ir Dieva vārds jau tad, kad to sūta Dievs, Jes. 55:11. Tieši tāpēc mums vajadzētu atzīt: *tas ir Dieva vārds*.

Dieva vārds mums ir *būtiski svarīgs*. Mums tas patiešām ir vajadzīgs! Bez Dieva vārda mēs nevaram pazīt ne Dievu, ne arī ceļu uz pestīšanu.

Dieva vārds ir *skaidrs*. Lai to saprastu, nav jābūt īpaši mācītam. Svarīgāko spēj aptvert ikviens. Jēzus ir teicis: “Es Tev pateicos, Tēvs, debesu un zemes Kungs, ka Tu šīs lietas esi apslēpis gudriem un prātniekiem un tās esi zināmas darījis bērniem,” Mt. 11:25.

Dieva vārds ir *pietiekams*. Tas nozīmē, ka tajā ir viss, kas vajadzīgs, lai mūs mācītu par Dievu un pestīšanas ceļu.

Dieva vārdam ir *autoritāte*. Tas uzrunā mūs un iedarbojas tā, kā Dievs vēlas. Dieva vārdam ir vara, kas vajadzīga, lai veiktu Viņa darbu. Tas nozīmē, ka *Dieva vārds nav tikai informācija vai mācība*. Ja tas tā būtu, Bībele būtu tikai grāmata, kurā kaut kas pastāstīts.

Taču tā ir daudz kas vairāk – *Dieva vārds ir žēlastības līdzeklis*. Ar to mēs gribam teikt, ka tas ir *instruments, ar kuru Dievs veic Savu darbu cilvēka dvēselē un dzīvē*.

Bet kā Dievs darbojas? Ko Viņš paveic? Dievs mūsos darbojas ar Savu Svēto Garu, darīdams tā, ka Viņa vārds ietiecas cilvēka sirdī un apziņā. Ar Dieva vārdu Svētais Gars uzrāda mūsu grēkus un pārkāpumus un rada vajadzību pēc glābšanas. Kad šāda vajadzība ir radusies, Svētais Gars rada ticību Jēzum Kristum.

Bet ja nu mēs savā sirdī nejūtam šī darba augļus? Tā nav Dieva vārda vaina. “Jo Dieva vārds ir dzīvs un spēcīgs, un asāks par katru abās pusēs griezīgu zobenu,” Ebr. 4:12. Tomēr, pat ja cilvēks nepieņem to, ko piedāvā Dievs, Viņa vārds darbojas. Tad Dieva vārds ir tiesātājs: sirds, kas pretojas, paliks Tā Kunga tiesā, līdz tā nožēlos grēkus vai līdz pat pastarai tiesai, Jņ. 12:47–48.

2. Bauslība un Evaņģēlijs Dieva vārdā

Protams, Bībelē var pievērst uzmanību Bauslības likumiem un žēlastības pilnajiem Evaņģēlija vārdiem (labajiem apsolījumiem). Taču tā ir tikai viena puse. Kas ir Bauslība un kas – Evaņģēlijs, ir atkarīgs arī no situācijas, kurā dzirdam Dieva vārdu, no mūsu pagātnes pieredzes utt. To apliecina vienkāršs piemērs. Jēzus ir teicis: “Seko man.” Dažkārt, būdami ļoti aizņemti ar savu darbu, karjeru vai pie-

nākumiem, Dieva vārdu uztveram kā bargu pavēli, kas mūs traucē. Mēs varam jautāt: “Kāpēc man būtu jāseko Jēzum? Vai nav cita, man piemērotāka ceļa?” Vārdi “seko man” mums šķiet kā stingrs bauslis. Bet citreiz, kad pasaulīgā steiga mūs nogurdinājusi un ievainojusi, kad esam diezgan izmēģinājušies paši savus ceļus, tie paši Jēzus vārdi var skanēt kā mierinājums, kā maigs un svētījošs aicinājums tverties Tā Kunga rokās: “Nāciet šurp pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt,” Mt. 11:28.

Bauslība sniedz vajadzīgās zināšanas par Dieva svēto gribu, par mūsu grēkiem un pārkāpumiem un par to, ka esam grēcinieki. Šādu patiesību varam atrast gandrīz visā Bībelē, pat ja pārsvarā mēs tos uzlūkojam kā Evaņģēlija vārdus. Taču ir robeža, kuru Bauslība pārvarēt nespēj. Pārliecinājusi mūs, ka esam grēcinieki, tā tomēr nevar piedot mūsu grēkus. Tā var būt vienīgi vadonis, kas rāda ceļu pie Evaņģēlija, Gal. 3:24.

Evaņģēlijs atklāj mums žēlastību Kristū, kas domāta visiem ļaudīm, tai skaitā arī mums, jo Jēzus Kristus “ir mūsu grēku izpircējs, ne tikai mūsu vien, bet visas pasaules grēku”, 1. Jņ. 2:2. “Tas ir patiess un pilnā mērā atzīstams vārds, ka Kristus Jēzus ir nācis pasaulē izglābt grēciniekus. Es esmu pirmais viņu starpā,” 1. Tim. 1:15.

3. Dažādi lūgšanas veidi

Svētais Augustīns ir teicis, ka lūgšana ir saruna ar Dievu, norādot uz mūsu lūgšanu būtisku aspektu: saistību ar Dievu, vienotību ar Viņu un atvērtību pret Dievu – mēs atveram savas lūpas, sirdi un prātu Visuvarenajam. Vienīgi šādi varam atzīties Dievam visā, ko esam darījuši nepareizi, varam lūgt Viņa palīdzību, aizlūgt par citiem cilvēkiem, pateikties Dievam un slavēt Viņu.

Taču Svētā Augustīna vārdus var arī pārprast, piemēram, ja sarunu ar Dievu saprotam kā daudzvārdību vai ilgu runāšanu. Tā ir viena no lielākajām mūsu lūgšanu problēmām. Par šādiem “garīgiem” ļaudīm Jēzus ir teicis: “Tie domā, ka tie savas pļāpāšanas dēļ taps paklausīti. Tad nu netopiet tiem līdzīgi,” Mt. 6:7–8. Protams, lai Dieva priekšā izteiktu savas vajadzības un jūtas, mēs varam runāt tik daudz vārdu, cik nepieciešams. Taču tas, vai mūsu lūgšana tiks sadzirdēta, nav atkarīgs no vārdu daudzuma. Te jāpiebilst, ka lūgšana var būt ne tikai runāšana, bet arī norimšana un klusēšana Dieva priekšā, ieklausīšanās Dievā un apcere Viņa svētajā klātbūtnē.

Šie lūgšanas aspekti ir saistīti ar mūsu cilvēciskajām īpašībām. Tomēr mēs neesam tikai smadzenes un saprāts. Kā garīgām būtnēm mums piemīt vēl daudz kas vairāk: griba un jūtas, ilgas pēc mīlestības un sadraudzības utt. Tāpēc lūgšanā mums jāiesaistās ar visu savu būtību – miesu, dvēseli un garu. Sirdij, gribai

un jūtām, visiem mūsu garīgajiem spēkiem vajadzētu būt līdzdalīgiem mūsu lūgšanās.

Taču jāatceras, ka lūgšanas ir dažādas. Mīnēsīm četrus vai piecus atšķirīgus lūgšanas veidus.

Vienkāršākais lūgšanas veids ir *lūgums* – mēs lūdzam dažādas lietas un visu, kas vajadzīgs un palīdz mūsu miesai vai garam. Šādas lūgšanas nav nepareizas, taču nevajadzētu lūgt vienīgi par sevi un savām vajadzībām.

Vēl kāds vienkāršs lūgšanas veids ir *lūgums par citiem*. Tas nozīmē lūgt Dieva palīdzību citu cilvēku miesas un gara vajadzībās. Šo lūgšanas veidu sauc par *aizlūgumu*. Tomēr, pat ja aizlūdzam par citiem, bet mums nav nekā vairāk, ko Dievam teikt, lūgumi piepildīt mūsu līdzcilvēku un tuvinieku vajadzības ir diezgan savtīgi.

Tā tad aizlūgums ir lūgšana par tiem, kas mums ir tuvi, piemēram, draugiem vai darbabiedriem, ja viņiem ir kādas vajadzības vai viņi atrodas briesmās vai ciešanās. Aizlūgumi ir lūgšanas gan par ticīgajiem, gan neticīgajiem. Bet mūsu, kristiešu, pienākums ir nemītīgi aizlūgt arī par saviem mācītājiem un vadītājiem, par savu draudzi un baznīcu.

Aizlūgums ir lūgšanas veids, kas piesaista Dieva svētību tiem, par kuriem aizlūdzam. Aizlūdzot par citiem, varam palīdzēt viņiem vairāk, nekā sniedzot nelielu pakalpojumu vai dodot dāvanas. Bet, lūdzot par citiem, var notikt visnegaidītākās lietas. Lūgdami, lai Dievs

viņiem palīdz, nereti varam izjust, ka tieši mūs Dievs aicina sniegt viņiem šo palīdzību.

Lai izvairītos no savtīguma, ikvienam kristietim vajadzētu dedzīgi tiekties apgūt trešo lūgšanas veidu. Tā ir *pateicība*, pateikšanās Dievam par visām Viņa dāvanām un daudzveidīgo žēlastību. Tomēr mūsu iedzimtais savtīgums var iezagties arī pateicības lūgšanās. Dažreiz mēs rīkojamies kā samaitāti bērni, domājot: “Ja kārtīgi pateiksimies, varēsim saņemt vēl vairāk dāvanu un saņemsim tās vieglāk.” Tāpēc savā lūgšanu praksē mums visu laiku jāturpina mācīties, līdz apgūsim visgrūtāko – pazemību.

Ceturtais lūgšanas veids ir pats sarežģītākais – *slavēšana, pielūgsme* (angliski *adoration*). Vieglāk ir pateikt, kas nav šī lūgšana – tā nav ne lūgums, ne aizlūgums, ne arī pateicība. Tā ir sava veida liksmošana Dieva priekšā, jo Viņš ir Dievs un Viņš ir varens Dievs. Tā ir arī kavēšanās Dieva priekšā, bieži vien klusumā. Tā atgādina iepriekšējo lūgšanas veidu, pateicību. Jo, slavējot Dievu – skaļi vai klusumā, mēs pateicībā arī cildinām Viņu, tāpēc ka Viņš ir Visuvarenais Dievs, kura svētais tuvums un klātbūtne mums ir svētlaime.

Par lūgšanas piekto veidu nosacīti varam saukt arī to, ko dēvējam par *meditāciju*, lai gan ne ikreiz tā būs īsta lūgšana. Tas ir īpašs veids, kā iepazīt Dieva vārdu. Kā tas notiek? Bībeles tekstu varam vienkārši izlasīt kā jebkuru grāmatu, tomēr tā vēl nav meditācija, pat ja rūpīgi pārdomājam katru izlasīto vārdu. Meditācija

ir kas cits. Meditējot varam kavēties pie kāda vārda vai vārdkopas, ne tikai pārdomājot un vairākkārt tos pārļausot, bet attiecinot tieši uz sevi: “Ko šie vārdi saka man? Vai savā dzīvē es redzu un daru to, ko Dievs ar tiem gribējis pateikt?” Meditējot varam pievērsties pašam Jēzum Kristum, nopietni pārdomājot Viņa dzīvi, Viņa nopelnu grēcinieku labā, Viņa nāvi, augšāmcelšanos un atnākšanu pastarajā dienā, mūžīgo dzīvošanu u. tml. Dažreiz varam klusi kavēties pie kāda atsevišķa vārda vai izteikuma, ļaujot tiem ieģrimt mūsu sirds dziļumos un pārņemt mūsu prātu. Tāda meditācija var ilgt piecas vai desmit minūtes, stundu vai vairāk. Lai cik ilga tā būtu, jāpatur prātā, ka šajā brīdī mēs klusi uzturamies Dieva vārda un Viņa svētās Augstības priekšā.

Kristiešiem bez pieredzes apgūt meditāciju nav viegli. Drīzāk šādu Bībeles lasīšanas un lūgšanas veidu var praktizēt tādi kristieši, kas dziļi un pamatīgi iepazīnuši Dieva vārda bagātību.

Tā kā meditācija ir daudz piemērotāka individuālai Bībeles lasīšanai un lūgšanai, to nav viegli praktizēt kā grupas vai ģimenes lūgšanu sastāvdaļu. Kopīgi lasot Bībeli vai apcerot Dieva vārdu dievkalpojumā, meditācija drīzāk būs kā īpaša veida sprediķis – meditācijas sprediķis.

Daži vispārīgi ieteikumi lūgšanām

Vienmēr vajadzētu lūgt *pazemīgi un ar nožēlu*, pakļaujoties Dieva gribai.

Tikpat svarīgi ir lūgt *Jēzus vārdā*. Šis izteikums Jēzus vārdā nozīmē vairākas lietas. Pirmkārt, tas nozīmē lūgt *tā, kā Viņš mums mācījis*. Piemēram, nav iespējams lūgt, lai Dievs palīdz atriebties mūsu personiskajiem ienaidniekiem, un lūgšanu pabeigt Jēzus vārdā. Kāpēc nav iespējams? Tāpēc, ka šos vārdus var lietot vienīgi, lai apstiprinātu un uzsvērtu to, par ko esam lūguši. Tāpēc šie vārdi lūgšanu par atriebību dara neiespējamu.

Otrkārt, šie vārdi nozīmē lūgt *tā, kā to darījis Jēzus*. Viņš ir lūdzis: “Ne kā Es gribu, bet kā Tu gribi,” Mt. 26:39. Kad lūdzam Jēzus vārdā, vajadzētu pazemīgi pakļauties Dievam, cenšoties izprast, kāda ir Viņa griba attiecībā uz mums.

Lūgt Jēzus vārdā nozīmē arī to, ka *mums tiek dots brīnišķīgs un spēcīgs apsoliņums* – Jēzus pats atbalstīs mūsu lūgšanas Sava Debess Tēva priekšā, zināmā mērā darot tās par Savām lūgšanām. Jo Viņš ir apsoliņis: “Patiesi, patiesi, Es jums saku: ja jūs Tēvam ko lūgsit, Viņš jums to dos Manā vārdā. ..lūdziet, tad jūs dabūsit, ka jūsu prieks būs pilnīgs,” Jņ. 16:23–24.

Lūgšim brīvi vai pēc parauga?

Dažiem cilvēkiem vairāk patīk brīvas lūgšanas. Katru reizi viņi lūdz citiem vārdiem atkarībā no savām vajadzībām vai izjūtām.

Citiem labāk patīk tādas lūgšanas, ko var atrast lūgšanu grāmatās vai dievkalpojumu agendās. Viņuprāt, daudz vieglāk ir izmantot jau gatavas lūgšanas, nekā saviem vārdiem izteikt pašu vajadzības un jūtas.

Jāpiebilst, ka nebūtu pareizi pretstatīt šos divus lūgšanas veidus. Mums ir vajadzīgi abi! Dažreiz ir vieglāk savas vajadzības izteikt pašu vārdiem. Citreiz tas ir grūti, tāpēc lielu palīdzību un patiesu atvieglojumu sniegs jau gatavas lūgšanas vārdi, kuri izsaka to, ko paši nespējam.

Šo jautājumu varam aplūkot vēl kādā citā aspektā – attiecībā uz dievkalpojumiem vai kopīgām lūgšanām. Dažiem cilvēkiem ir grūti gūt patiesu līdzdalību citu brīvajās lūgšanās. Turpretī lūgšanas, kas atrodamas visiem pieejamā lūgšanu grāmatā, agendā vai kuras visi zina no galvas, būs piemērotas ikvienam kopīgās lūgšanas dalībniekam.

Lūgšanas saistība ar kristīgu dzīvi

Mūsu lūgšana neattiecas tikai uz mūsu ticību. Tai jābūt cieši saistītai arī ar ikdienas dzīvi. Dieva vārds māca: “Dzenieties pēc ..svētas dzīves,” Ebr. 12:14. Tas nozīmē, ka mīlestībai, svētumam un taisnībai, ko esam saņēmuši no Dieva žēlastības, vajadzētu caurstrāvot visu

mūsu dzīvi, domas, vārdus un darbus. Tomēr jāatzīst, ka šo mērķi vēl neesam sasnieguši un mums jādzenas, “lai to satvertu, tāpat kā arī mani satvēris Kristus Jēzus”, Fil. 3:12. Tikai dzīve Dieva vārda gaismā, baznīcas kopībā, sadraudzībā ar citiem kristiešiem un lūgšanā šo dievišķo mērķi mums palīdzēs sasniegt.

4. Baznīcas gads

Mēs visi zinām, kas ir parastais gads: no 1. janvāra līdz 31. decembrim tajā ir 365 vai 366 dienas. Bet kas ir Baznīcas gads?

Baznīcas gads sākas Adventes pirmajā svētdienā un beidzas līdz ar pēdējo svētdienu garajā periodā pēc Trīsvienības svētkiem. Bet kurš ir Baznīcas gada *sākuma datums*? Gan sākums, gan beigas Baznīcas gadam būs ap 1. decembri. Precīzāk, tas var sākties 27. novembrī vai kādā no turpmākajām dienām līdz pat 3. decembrim, un beigties līdzīgā datumā nākamajā gadā. Bet kāpēc tāda starpība? Tas ir atkarīgs no Ziemassvētku dienas. Ziemassvētku dienu vienmēr svin 25. decembrī, lai kāda nedēļas diena tā būtu. Ja tā ir pirmdiena vai otrdiena, tad Adventes ceturta svētdiena būs 23. vai 24. decembrī un Adventes trešā, otrā un pirmā svētdiena būs decembra datumos. Bet, ja Ziemassvētku diena ir piektdienā vai ceturtdienā, šīs Adventes svētdienas būs agrāk. Ja Ziemassvētku diena ir svētdienā, tad Adventes ceturta svētdiena būs 18. decembrī un Adventes pirmā svētdiena – 27. novembrī.